

Fővárosi Ítéltábla  
3.Pf.20.685/2012/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kertész Gusztáv Ügyvédi Iroda ( ügyintéző: Dr. Kertész Gusztáv ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Jogi Szolgáltatási Főosztály Perképviseleti Osztálya (1055 Budapest, Kossuth L. tér 2-4.; levelezési cím: 1357 Budapest, Pf.2.; ügyintéző: Dr. Harsányi Alexandra jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. február 16. napján kelt 5.P.27.834/2010/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét részben megváltoztatja.

Az alperes által fizetendő vagyoni kártalanítás összegét 506.720 (azaz ötszázhatvan-hétszázhusz) forintra leszállítja. A nem vagyoni és vagyoni kártalanítás után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2010. július 23-ára változtatja meg.

A késedelmi kamat mértékét akként pontosítja, hogy az alperes minden naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot köteles fizetni.

Az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi és a felperest kötelezi, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 270.000 (azaz kétszázhetvenezer) forint elsőfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 462.000 (azaz négyszázhatvankettőezer) forint feljegyzett eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 40.300 (azaz negyvenezer-háromszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket. Az ezt meghaladó másodfokú perköltségüket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében a Be. 580. § (1) bekezdés I. b) pontja alapján kártalanítás címén 3.000.000 Ft nem vagyoni kár, 1.940.000 Ft vagyoni kár, valamint a fenti összegek után 2009. január 12. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy 2009. január 15-től szeptember 8-ig előzetes letartóztatásban volt, az ennek alapját képező büntetőeljárást azonban 2010. július 1-jén kelt határozatával a Budapesti

VIII. Kerületi Ügyészség megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt ő követte el. A nem vagyoni kárigénye körében hivatkozott arra, hogy a párkapcsolata az előzetes letartóztatás miatt szűnt meg és különös traumát jelentett a számára, hogy a kényszerintézkedést frissen szabadult elítéltként kellett elviselnie, tartva a feltételes büntetés végrehajtásától. Vagyoni követeléséből 640.000 Ft-ot elmaradt jövedelemként, 750.000 Ft-ot ügyvédi munkadíjként, 190.000 Ft-ot a csomagok, a kapcsolattartás költségeként, 360.000 Ft-ot pedig az előzetes letartóztatás ideje alatt fizetett gépjárműhitel összegeként érvényesített.

Az alperes ellenkérelmében a kereset jogalapját nem vitatta, a nem vagyoni kárigényt eltúlzottnak találta, a vagyoni kár tekintetében pedig a követelés elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 1.800.000 Ft nem vagyoni kártérítést, ennek 2009. szeptember 8-tól a kifizetésig terjedő időre számított törvényes kamatát, 1.006.720 Ft vagyoni kártérítést, ebből 506.720 Ft után 2009. május 1-jétől számított törvényes késedelmi kamatot és 150.000 Ft + áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a le nem rótt kereseti illetékből 156.000 Ft az állam terhén marad, 432.000 Ft-ot pedig a felperes köteles külön felhívásra megfizetni.

Tényként állapította meg a keresetben foglaltakkal egyezően, hogy a felperes 2009. január 15-től szeptember 8-ig előzetes letartóztatásban volt. Jelentős mennyiségű kábítószerre kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetével gyanúsították meg. A bűncselekmény elkövetését mindvégig tagadta. 2010. július 1-jén a Budapesti VIII. Kerületi Ügyészség a büntetőeljárást megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el. A felperes 2008-ban kedvezményrel szabadult szabadságvesztés büntetéséből. A nyár folyamán céget alapított, amely 2008. december 31-ig tudott működni. Ezen időszakban a minimálbéren volt bejelentve, így a járulékok és az SZJA levonása után 2008 augusztusában nettó 57.815 Ft, a további négy hónapban pedig nettó 63.340 Ft igazolt jövedelme volt. Az előzetes letartóztatása alatt az édesanyja nem látogatta, a barátnőjével a kapcsolata megszakadt. Az autólízingje díjait helyette az édesanyjától elkért pénzből a barátja fizette be. Az ügyvédi közreműködésért 750.000 Ft költsége merült fel, amelyet még nem fizetett meg.

Jogi indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben álló károk miatt a kártalanítás objektív ténybeli alapja a Be. 580. § (1) bekezdés I. b) pontja alapján fennáll. A felperes a nyomozást megszüntető határozat közlésétől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztette elő a keresetét és nem állnak fenn vele szemben a Be. 580. §-ának (3) bekezdésében felsorolt kártalanítást kizáró okok. Rámutatott, hogy a börtönviszonyok elviselésével együtt járó fizikai, pszichikai terhek köztudomásúak. A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdésére figyelemmel a Pp. 206. §-ának (3) bekezdése szerint mérlegelte továbbá a nem vagyoni kártérítés körében, hogy a

felperes feltételesen szabadult a korábbi börtönbüntetéséből. A vádbeli bűncselekményhez nem volt köze, ugyanakkor az elítélése a korábbi kedvezménye elvesztését eredményezte volna. A vagyoni kárigény tekintetében rögzítette, hogy a felperes által alapított cég bevételre tett szert és a ténylegesen igazolt, a kifizetési jegyzékeken szereplő összeget fogadta el a jövedelemvesztés meghatározásánál. A 2008-as évre vonatkozó havi adatok alapján állapított meg 2009. január 1-jétől nyolc hónapra 506.720 Ft-ot ezen a címen. Az ügyvédi költség vonatkozásában rámutatott, hogy annak kifizetése nem történt meg, így a felperesnek ezidáig nem keletkezett kára. Ugyanakkor a csatolt tényvázlat alapján a megjelölt összeg a büntetőeljárás egészére vonatkozó díjat tartalmazta, az előzetes letartóztatással kapcsolatos munka fejében - mérlegeléssel - 500.000 Ft állapítható meg. A fentieket meghaladó vagyoni kárigényt nem találta megalapozottnak, mert a csomagküldéssel, utazással, telefonálással kapcsolatos költségek az előzetes letartóztatástól függetlenül felmerültek volna csakúgy, mint a gépjárműhitel részletei. A kamatfizetés kezdő időpontjaként a nem vagyoni kár tekintetében a Be. 582. §-ának (2) bekezdésére utalva a nyomozást megszüntető határozat napját, a vagyoni kár tekintetében pedig középarányos időpontot határozott meg. A perköltségre vonatkozó rendelkezése alapjaként a Pp. 81. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak részben történő megváltoztatását. A felperes nem vagyoni igénye tekintetében a kamatkövetelés kezdő időpontját a nyomozást megszüntető határozat kézbesítésének dátumától kérte meghatározni. A vagyoni igény tekintetében elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan pedig a kamatfizetés kezdő időpontjának a megváltoztatását kérte az előzőek szerint. A perköltség körében a felperest 320.000 Ft elsőfokú és 25.168 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy a Be. 582. §-ának (2) bekezdése alapján a kártalanítás a nyomozást megszüntető határozat kézbesítésével válik esedékessé, és az elsőfokú bíróság indítványa ellenére nem kereste meg az eljáró ügyészséget a kézbesítés időpontjának meghatározása végett. Az ügyvédi költség tekintetében állította, hogy a felperesnek még nem keletkezett kára, hiszen azt saját előadása szerint sem fizette meg a képviselője részére. Az elmaradt jövedelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal tájékoztatása szerint a felperes nem tett eleget személyi jövedelemadó bevallási kötelezettségének, így nem rendelkezett olyan munkaviszonyból származó bérjövedelemmel, amely a kártalanítás alapját képezhetné. Nem látta megállapíthatónak azt sem, hogy a felperesi cég működött és bevételre tett szert az érintett időszakban. A perköltség körében arra utalt, hogy az eredetileg előterjesztett 10.000.000 Ft-os keresetből a felperes csak 28 %-ban lett pernyertes és a követelése nyilvánvalóan eltúlzott volt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdésére utalt határozata indokolásában, a döntése azonban ezzel ellentétben áll. A képviselőjében eljáró jogtanácsosra, jogi előadóra a Pp. 67. § értelmében az ügyvédre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, ennek megfelelően a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése szerint kellett volna meghatároznia a munkadíját, amely a pertárgyérték 5 %-ának megfelelő 500.000 Ft-

ból kiindulva - figyelemmel a pernyertessége arányára - 320.000 Ft-ot tesz ki. Ugyanezen rendelet alapján kérte a másodfokú perköltségének a megállapítását.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett az alperest 1.800.000 Ft nem vagyoni "kártérítés" - helyesen kártalanítás - megfizetésére kötelező, valamint a meghaladó keresetet elutasító rendelkezése, ezt az ítélet tábla a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a fellebbezéssel érintett körben lényegében helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak jogi indokolásával azonban az ítélet tábla csak részben értett egyet az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a határozatában a Be. 580. § (1) bekezdésének I. b) pontja alapján állapította meg a kártalanítás feltételeinek a fennállását. Ténylegesen azonban a felperes a kártalanításra a Be. 580. § (1) bekezdésének I. c) pontja alapján jogosult, a nyomozás megszüntetésére ugyanis azért került sor, mert a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el. Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú határozat rendelkező részében tévesen került feltüntetésre a marasztalás jogcímeeként a kártalanítás helyett a kártérítés.

A kártalanításra a Be. 582. §-ának (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezései irányadók, így a felperes minden olyan kára megtérítését kérhette, ami a szabadságelvonással okozati összefüggésben bekövetkezett. A vagyoni kárigény körében az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a büntetőeljárással kapcsolatos ügyvédi költséget a felperes még nem fizette ki a jogi képviselője részére, így ebből eredően kára sem keletkezett. Tényleges kár hiányában viszont kártalanítás sem illeti meg, így az alperes ezzel kapcsolatos fellebbezése megalapozott volt. Nem értett egyet ugyanakkor az ítélet tábla a fellebbezési érveléssel az elmaradt jövedelem tekintetében. A felperes az eljárás során a P. Kft. által kibocsátott hóvégi fizetési jegyzékekkel igazolta a 2008 augusztusától 2008 decemberéig terjedő időszakra a jövedelme összecszerűségét. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal perbeli nyilatkozata azt is alátámasztotta, hogy ezen időpontra az ún. 08-as járulék bevallások a hivatalhoz beérkeztek, így az elsőfokú bíróság által figyelembe vett adatok az adóhatóságnak is rendelkezésére álltak. A felperesnek tehát a perben érvényesített igénye nem jogellenes jövedelem megtérítésére irányult, vagyis a bírósági határozat nem az illegális jövedelem legalizálását, törvényes elismerését jelenti. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy bizonyítás hiányában megalapozatlan az elsőfokú ítélet azon megállapítása, mely szerint a fenti cég bevételekre tett szert az adott időszakban. Ennek azonban a kereset szempontjából nem volt jelentősége, mert a per tárgya ebben a körben nem a

gazdasági társaság bevétele, hanem a felperes elmaradt jövedelme volt. Mindezek alapján az ítéltábla a felperes vagyoni igénye tekintetében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az alperes marasztalását az elmaradt jövedelem összegére, azaz 506.720 Ft-ra mérsékelte.

A Be. elsőfokú bíróság által is hivatkozott 582. §-ának (2) bekezdése szerint a kártalanítás az annak alapjául szolgáló nyomozást megszüntető határozat kézbesítésével válik esedékessé. A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú eljárás anyagában megtalálható a Budapesti VIII. Kerületi Ügyészség által megküldött térítvény másolat, mely szerint a felperes édesanyja az adott határozatot 2010. július 22-én átvette. Ennek megfelelően az ítéltábla a kamatfizetés kezdő időpontját a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta. Pontosította továbbá az elsőfokú ítéletet a fizetendő kamat mértéke tekintetében figyelemmel arra, hogy azt a határozatban egyértelműen kell meghatározni, a jelen esetben Ptk. 301. § (1) bekezdésében foglaltak szerint.

A perköltséggel kapcsolatosan az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság rendelkezése nem felel meg az indokolásában helyesen megjelölt Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A részleges pernyertesség esetén ugyanis a perköltség felől a pernyertesség arányában kell határozni, a pertárgy értékének megállapításánál pedig az eredetileg előterjesztett keresetet kell figyelembe venni. A felperes 10.000.000 Ft iránt érvényesítette az igényét, amely a megítélt összeghez képest eltúlzottnak minősül, ezért a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése nem alkalmazható. A 10.000.000 Ft megtérítésére irányuló keresethez képest a felperes 77 %-ban pervesztesnek minősül, ezért az alperes jogosult a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltak figyelembevételével megállapított jogi képviselői munkadíjra. Ennek megfelelően a felperes az alperes részére 270.000 Ft perköltség megfizetésére köteles. Ezt meghaladóan viselnie kell a 600.000 Ft-os feljegyzett kereseti illetékből rá eső 462.000 Ft-ot, amelyet az államnak köteles megfizetni külön felhívásra a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-ának (1) bekezdése alapján.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban a fellebbezési érték 1.006.720 Ft volt. A pernyertesség és a pervesztesség aránya között ezáltal nem volt számottevő különbség, így a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felek a saját költségeiket maguk viselik. A le nem rótt fellebbezési illeték rá eső részét ugyanakkor a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni. Az alperes illeték fizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a személyes illetékmentességre tekintettel nem kötelezhető.

Budapest, 2012. december 12.

Dr. Pestovics Ilona s.k.

a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.  
Ágnes s.k.  
előadó bíró

Dr. Molnár  
bíró

A kiadmány hiteléül:  
tisztviselő